

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

06 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de SRL „Aeval-Service”, reprezentată de avocatul Covaliov Natalia,

în cauza în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Aeval-Service” împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, terți ÎI „Efim Voloneț” și Larisa Lisnic cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de către IP „Agenția Servicii Publice” SRL „Aeval-Service” și menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 05 martie 2020, SRL „Aeval-Service” a înaintat acțiune în judecată împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău, terți ÎI „Efim Voloneț” și Lisnic Larisa cu privire la anularea procesului - verbal de recepție finală.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, SRL „Aeval - Service” deține cu drept de proprietate încăperea cu nr. cadastral 0100301104.01.062, situată la parterul imobilului din str. Iu. Gagarin 5 în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 9958 din 29 iulie 2008, înregistrat la OCT Chișinău.

De către Lisnic Larisa, proprietarul imobilului vecin din str. Iu. Gagarin 5/2, au fost demarate lucrări de construcție în nemijlocita apropiere de imobilul reclamantului. La solicitarea de a prezenta documentele de proprietate și cele permissive de construcție, Lisnic Larisa a refuzat prezentarea acestora, invocând faptul că deține toate actele necesare, iar careva panouri informative la locul demarării lucrărilor de construcție lipseau.

SRL „Alevel-Service”, considerând inadmisibilă atentarea asupra proprietății sale, a înaintat mai multe acțiuni în procedura contencioasă, precum și acțiuni în procedura contenciosului administrativ cu privire la anularea actelor administrative, în cadrul examinării cărora a aflat că, inițial bunul imobil din str. Iu. Gagarin 5/2 a fost procurat de către Lisnic Larisa de la ÎI „Efim Voloneț” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3051 din 10 septembrie 2014. La rândul său, ÎI „Efim Voloneț” a devenit proprietar al anexei în baza procesului-verbal de recepție finală nr. 42 din 04 martie 2005.

În viziunea reclamantei SRL „Alevel-Service”, procesul-verbal de recepție nr. 42 din 04 martie 2005, urmează a fi declarat nul, din motivul că, bunul a fost edificat ca anexă, iar în baza procesului-verbal nr. 42 din 04 martie 2005 a fost recepționată o construcție de sine stătătoare, dar care nu întrunește condițiile unei construcții de sine stătătoare. Mai mult ca atât, a fost ignorată procedura de formare a bunului imobil prin separare/divizare.

A explicat că, inițial, construcția a avut statul de anexă la bunul imobil din str. Iu. Gagarin 5, fapt confirmat prin planul cadastral din 24 ianuarie 2003, iar ulterior, prin scrisoarea de informare eliberată de OCT Chișinău a constatat că, la 24 februarie 2009, s-a efectuat inventarierea curentă a bunului imobil din bd. I. Gagarin 5 (și anume anexa A1 alipită la blocul locativ lit. A). În rezultatul inspectării s-a constatat că, autorizația de construcție lipsește și la moment (24 februarie 2009) anexa menționată în registrul bunurilor imobile nu este înregistrată, fapt demonstrat prin extrasul din dosarul de inventariere.

La 04 septembrie 2009, SRL „Alevel Service” a înregistrat la Primăria mun. Chișinău dezacordul privind legalizarea acestei anexe, ceea ce denotă nulitatea absolută a procesului - verbal.

Totodată, prin procesul-verbal de recepție nr. 42 din 04 martie 2005 i-a fost violat dreptul de posesie și folosință asupra bunului său pe care îl deține cu drept de proprietate. Astfel, în baza procesului-verbal de recepție nr. 42 din 04 martie 2005, a fost legalizată o construcție neautorizată, în lipsa acordului vecinului, fapt menționat expres în Regulamentul privind darea în exploatare a construcțiilor și instalațiilor.

În rezultatul emiterii procesului-verbal de recepție nr. 42 din 04 martie 2005 SRL „Alevel-Service” a suportat și suportă prejudiciu material sau/și moral. Or, SRL „Alevel-Service” a investit în obiectul de pe str. I. Gagarin 5, mun. Chișinău, făcând reparație capitală și reparații curente la necesitate.

La 26 decembrie 2008, SRL „Alevel Service” a obținut de la Direcția Generală Arhitectură Urbanism și Relații Funciare avizul schiței de proiect pentru demararea unei anexe la imobilul său din str. I. Gagarin 5, mun. Chișinău. Dar ulterior i-a fost refuzat în eliberarea certificatului de urbanism. Astfel, a avut o „speranță legitimă” asupra terenului vecin cu nr. cadastral 0100301.016 de pe adresa bd. I. Gagarin nr.

5/2, fapt despre care a fost informat inclusiv Consiliul mun. Chișinău.

SRL „Aeval Service”, cunoscând faptul că i-a fost refuzat în demararea oricăror lucrări de construcții pe acest teren încă în anul 2008 și expediind declarațiile de dezacord către toate organele de resort, a crezut că din lipsa timpului autoritatea publică locală nu evacuează acel pavilion (anexă). Ulterior, văzând că au demarat lucrările de construcție de către Lisnic Larisa, SRL „Aeval-Service” a reacționat și a purces la apărarea drepturilor sale.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către IP „Agenția Servicii Publice” SRL „Aeval-Service” și menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a respinge acțiunea instanțele ierarhic inferioare prin prisma prevederilor Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285 din 23.05.1996, au stabilit cu certitudine că, nu există temei legal pentru anularea procesului-verbal de recepție finală nr.42 din 04 martie 2005, care a fost întocmit cu respectarea legislației, procedurii și competenței.

Argumentul SRL „Aeval-Service” cu referire la nulitatea procesului-verbal, se bazează pe dorința de a-și extinde dreptul de proprietate, de a poseda terenul litigios, de a-l folosi pe bunul plac și de a obține careva beneficii din acesta, argument care nu este susținut prin probe. Or, comisia de recepție finală, formată din 5 persoane conform prevederilor pct.8 din Hotărârea Guvernului nr.285 din 23.05.1996, în urma examinării și analizei lucrărilor efectuate și a documentelor cuprinse în Cartea tehnică a construcției a ajuns la concluzia că lucrările de specialitate au fost executate, complet terminate și recepționate conform listei anexă nr.1. Comisia de recepție finală a recomandat recepționarea obiectivului, pavilionului comercial din bd. Iu.Gagarin, 5/2, mun.Chișinău, conform actelor și certificatelor prezentate. Totodată, la pct.8 al procesului-verbal de recepție finală nr.42 din 04 martie 2005, la rubrica concluzia Inspecției de Stat în Construcții este făcută mențiunea „se recomandă spre recepție”.

La 04 octombrie 2022, SRL „Aeval-Service” a declarat recurs împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra faptului că în privința bunului imobil litigios lipsește autorizația de construcție, respectiv această construcție a fost demarată neautorizat. Astfel, organul cadastral nu a avut dreptul de a forma acest bun imobil neautorizat. Mai mult, în cazul formării bunului imobil urma a fi solicitat acordul scris al proprietarilor imobilelor vecine, la caz SRL „Aeval-Service”.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost

modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 septembrie 2022, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că, la 05 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 24).

Recursul nemotivat împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 04 octombrie 2022.

Totodată, materialele cauzei atestă că, decizia motivată a fost expediată prin poștă electronică, la 23 decembrie 2022, iar recursul motiva a fost depus la 10 ianuarie 2023.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către SRL,,Aeval-Service”, reprezentată de avocatul Covaliov Natalia, a termenului prevăzut de art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la

data declarării recursului) la declararea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces

la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL,,Aleval-Service”, reprezentată de avocatul Covaliov Natalia.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de SRL,,Aleval-Service”, reprezentată de avocatul Covaliov Natalia, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă